

Persepolis

Ljubljana – Ob zaključku *Animatke* bo v nedeljo na sporedu še zadnji izmed štirih animiranih celovečercov, prikazanih na letošnjem festivalu, francoski film *Persepolis*. Film je priredba istoimenskih, avtobiografskih stripovskih knjig **Marjane Satrapi**, v katerih je izrisala spomine na odraščanje v represivni državi. Štirje stripi, vsak je pokrival določeno obdobje avtoričinega odraščanja, so med letoma 2000 in 2003 izhajali pri francoski založbi L'Association, sledili pa so tudi prevodi v številne druge jezike.

Zgodba osvetljuje čas od poznih 70. let prejšnjega stoletja, ko je v Iranu padel šahov režim, do sredine 90. let, ko je Marjane dokončno zapustila državo in se za stalno preselila v Francijo. V tem obdobju so se v Iranu zgodili temeljiti politični, družbeni in kulturni prevrati, ki so usodno vplivali na življenja tamkajšnjih ljudi, vseeno pa Satrapijevi z načinom podajanja pripovedi uspe ohraniti človeško toplino in humor.

Glede na dober sprejem pri bralcih in kritikih, nekateri od njih so *Persepolis* primerjali celo s Spiegelmanovim

Mausom, odločitev za filmsko priredbo ni bila presenetljiva. Satrapijeva je tako skupaj s stanovskim kolegom, underground striparjem in avtorjem številnih kratkih animiranih filmov **Vincen- tom Paronnaudom**, napisala scenarij in zrežirala 90-minutni film, ki združuje najboljše trenutke stripa, a kljub temu ne deluje zgolj kot ekranizacija stripa. Stilizirani risarski stil stripa je ohranjen, saj liki tudi v filmu ostajajo prepoznavno »satrapijevski«. Izrisani so ekonomično in omejeni na najnujnejše poteze, tako da že povsem subtilni dodatki in spremembe njihovih potez ustvarijo menjave razpoloženj. V nasprotju s stripom so ozadja v filmu bogato osenčena v različnih sivih odtenkih, kar na platnu ustvarja slikarsko kvaliteto, pripoved pa skozi tekočo animacijo ostaja energična ter na tak način odseva in hkrati poudarja osebnost glavne junakinje. Kar seveda najbolj razlikuje film od stripa, pa so soundtrack in glasovne interpretacije igralcev, ki so veliko pripomogle k psihološki globini likov. Kot je dejala Satrapijeva, je že od začetka želela sodelovati z ikonama francoskega filma

Catherine Deneuve in **Danielle Darrieux**, ki ju predvsem zaradi priljubljenosti stripa v Franciji ni bilo težko prepričati k sodelovanju.

Film je bil že na premieri, na festivalu v Cannesu, dobro sprejet, kljub temu pa je dobil podobne kritike kot že poprej Satrapijin strip. Iranska oblast je bila prepričana, da film blati njihovo revolucijo in izkrivlja njene dejanske dosežke, zato je ob napovedi premiere naslovila protestno noto na francosko veleposlaništvo v Teheranu. Nekoliko drugačno kritiko so v zvezi s filmom imeli nekateri iranski emigranti, saj so avtorico obtožili poenostavljanja političnega položaja in film primerjali celo z banalnostjo Bridget Jones. A kljub temu, da je film ne eni ravni mogoče razumeti kot nekoliko naivno kritiko totalitarnega režima, pa je vsaj za nepristranskega gledalca poanta predvsem v ohranjanju človečnosti, ne glede na okoliščine, v katerih se znajdejo junaki. Na koncu tako junakinja kot gledalec ugotovita, da je včasih najboljša, kar lahko stori posameznik, to, da trenutni politiki ali religiji, kakršni koli sta že, ne dovoli omejevanja lastnega duha, humorja in poguma. **sš**